

1943, jún, 1. Bez adresáta. Fleischmannová píše, že znova rokuje s D. Wislicenym a navrhuje spôsoby ako uspokojiť jeho požiadavky. V západnej Európe sa schyľuje k deportáciám. Zo správ kuriérov vysvitá, že situácia v Poľsku je beznádejná. Aj napriek tomu Fleischmannová organizuje posielanie balíkov do koncentračných táborov.

Vec: Zastavenie všetkých európskych deportácií

Dňa 10. mája t.r. som spolu s jedným priateľom¹⁷⁹ začala rokovať s Willym a mám pre Vás túto správu. W. sa dohodol so svojim najvyšším šéfom a od najvyššej vrchnosti dostal plnú moc, aby v tejto záležitosti s nami rokoval.

Druhá strana sa zásadne prikláňa k zastaveniu všetkých transportov, ak sa splnia Willyho návrhy. Existuje požiadavka na 2-3 000 Alafim Stefan, resp. prepočítaná v Nathan¹⁸⁰. Po dlhom rokovaní sme sa zhodli na tomto:

Ja predložím návrh priateľom na druhej strane hraníc a prosím o termín jedného mesiaca, nakoľko vzhľadom na ťažkosti pri dorozumievaní nemôžem obdržať odpoveď skôr.

Dňa 10. t.m. o 3. hodine popoludní sa mám ohlásiť u W., aby som mu odovzdala Vašu odpoveď. V čase od 10. mája do 10. júna sú všetky transporty prerušené, ale ak nebude na návrh pozitívna odpoveď, budú zase pokračovať. Je asi zbytočné zdôrazňovať, že toto sa rovná smrti.

Dňa 10. t.m. by mal byť pohotovo k dispozícii preddavok 200 Alafim Stefan,¹⁸¹ potom by sme získali ďalší termín dvoch mesiacov, aby sme počas tejto doby zadovážili spomínané prostriedky, pričom by počas týchto dvoch mesiacov takisto nešli nijaké transporty. Likvidovanie celej sumy by prebehlo v určených intervaloch a to alebo po každom Schalom-Chodesch,¹⁸² alebo v inak stanovených termínoch. Treba poznamenať, že tento návrh sa, žiaľ, nevzťahuje na tých priateľov, ktorí ešte žijú v Ríši.

¹⁷⁹ S Andrejom Steinerom, ktorý vystriedal K. Hochberga v rokovaníach s Wislicenym.

¹⁸⁰ 2-3 mil. dolárov prepočítaných na švajčiarske franky.

¹⁸¹ 200 000 dolárov.

¹⁸² Na konci každého mesiaca.

Ako vidíte z tamojších novín a z iných správ, všade sa robia prípravy na transporty a to hlavne v západných štátoch; ako na najbližšiu etapu sa myslí na Zorfatti¹⁸³ a na susediace krajiny. U Barucha¹⁸⁴ prebiehajú už sústreďovania, aby sa od 10. júna plán uskutočnil.

Vidíte teda, že každá hodina preťahov znamená transporty, resp. smrť a preto sa musíte ihneď k návrhu vyjadriť. Prosim, predkladajte svoje návrhy, stavajte podmienky, my sa budeme usilovať, aby sme od W. dosiahli čo najviac; ale jeho návrh treba prijať a preddavok by sa mal vyplatiť. Keď na zadováženie prostriedkov získame dva mesiace času a potom po Schalom Chadaschim¹⁸⁵ uskutočníme platby, je podľa našej mienky návrh absolútne prijateľný, aj keď ide o takú veľkú sumu.

Musíte si však byť vedomý toho, že nedodržiavanie záväzkov by malo najstrašnejšie dôsledky a preto pri prijatí návrhu treba myslieť za každých okolností na to, že plnenie záväzkov bude viazané na deň a hodinu. Viete, kto je partner a preto je Vám jasné, aké dôsledky by nedodržiavanie dohody mohlo mať.

Vec: Zewiah

Všetko, čo sa doteraz povedalo a napísalo, je iba atóm toho, čo rozprávajú väzni, ktorí odtiaľ prichádzajú. Prichádzajú z rôznych oblastí, ale ich správy sú v dokonalom súlade. Preto je nesporne preukázané, že veľa miliónov našich drahých už niet. Nie som schopná opísať to, čo sa dozvedáme. Každý deň sú tisíce a tisíce životov zlikvidovaných, a to všetkými možnými spôsobmi. Všetko čo, priatelia, viete, je iba malá časť toho, čo sa v tom pekle odohráva. Najstrašnejšie zo všetkých hrôz je však to, že Jeladim¹⁸⁶ sú po tisíciach sústreďovaní, aby boli potom skosení. Podľa informácií, ktoré máme od Schlichim, ako aj z iných správ, sú vraj asi 4 000 Alafim priateľov Korbanoth¹⁸⁷ a asi 2-300 tisíc v celom Generálnom gubernáte žije.

Čo sa týka pomoci Poľsku, neprestali sme v našej práci prostredníctvom Schlichim. Na základe zoznamu adries, ktorý je aktuálny, nakoľko je novšieho dáta, posielame staré šaty v 3-5 kg balíčkoch, lebo nám to povolili naše úrady, ako aj Willy. V prílohe nájdete aj adresy, ktoré prichádzajú do úvahy pre zásielky darov z lásky. Prosim, postarajte sa, aby sa na tieto adresy dary z lásky posielali, lebo sa treba domnievať, že títo adresáti zásielky obdržia, pretože správy od nich sú novšieho dáta. Ide prevažne o ľudí, ktorí sú tam v táboroch. Samozrejme, pokúšame sa aj naďalej prostredníctvom Schlichim doručovať pomoc, no cesta

¹⁸³ Na Francúzsko.

¹⁸⁴ V Bulharsku.

¹⁸⁵ Koncom mesiaca.

¹⁸⁶ Židovské deti.

¹⁸⁷ V zmysle: Asi 4000 odtransportovaných priateľov sa stalo obeťami.

do táborov je neobyčajne ťažká. Napriek tomu sa nedáme odradiť a na každý možný spôsob ponúkame pomoc.

Zmysel a účel má iba útek. S touto oblasťou našej práce sme začali. Predovšetkým sme vyslali Schlichim, aby zistili, odkiaľ môžu väzni prichádzať. K dnešnému dňu k nám prišlo asi 80-90 väzňov, sú to poľskí Jehudim, prevažne z oblasti Bochnia. Časť z nich sme už poslali do Maďarska, väčšia časť je ešte tu a to z materiálnych dôvodov; nemáme potrebné prostriedky, aby sme ich poslali ďalej. Keď to tu, Bože chráť, vybuchne, postačí to, aby nebezpečenstvo deportácií bolo znova aktuálne. Práca však nesmie uviaznuť, t. j. väzni tu nesmú zostať, musia ísť za každých okolností do Maďarska. Uskutočnenie plánu úteku závisí iba od materiálnych možností. Organizovať úteky vo veľkom meradle sa nám zdá nemožné, ale časom môžu byť priatelia zachraňovaní priebežne, ak budú materiálne prostriedky. Momentálne stojí asi 30 väzňov na hranici a my ich tam nemôžeme dostať, pretože nemáme na potrebné výdavky. Je neznesiteľné pomyslieť, že možnosť pomôcť by mohla stroskotať z materiálnych dôvodov. V dôsledku našej veľkej materiálnej núdze nemôžeme tento úsek práce organizačne vybudovať, lebo nám na to chýbajú finančné prostriedky.

Z priložených listov, ktoré Vám adresujú dvaja priatelia z Bochnie, možno čiastočne vidieť tú tragiku. Opísať ju celú, na to nestačia nijaké slová. Tu v mojom úrade sedia momentálne 4 väzni, ktorí dnes prišli z Bochnie, môžeme ... [chýba text]...

Yad Vashem, SM 20/93

15.

1943, jún 18. Bez adresáta. G. Fleischmannová píše, že pokračujú rokovania o veľkom európskom pláne.

Veľavážený pán doktor!

Už dlho sme o sebe nič nepočuli a môžete si predstaviť koľko obáv a znepokojenia znamenala táto nedobrovoľná prestávka v našom dorozumievaní.

Z našich správ vidíte, ako vyzerá súčasná situácia na Slovensku, ako aj rokovania súvisiace s veľkým plánom. Teším sa z dnešnej Natanovej informácie, že naši priatelia sa teraz odhodlali prijať ten návrh. Ja som, pravdaže, ani neočakávala nič iné, nakoľko som musela predpokladať, že treba podniknúť všetko, ak sa len objaví šanca na záchranu. Dúfam, že aj v pomoci pre Poliakov bude možná záchranná akcia; zo správy však vidíte, že návrh od